

SCOIL GHNÍOMHACH

FOGHLAIM
SIÚLBHEALAIGH

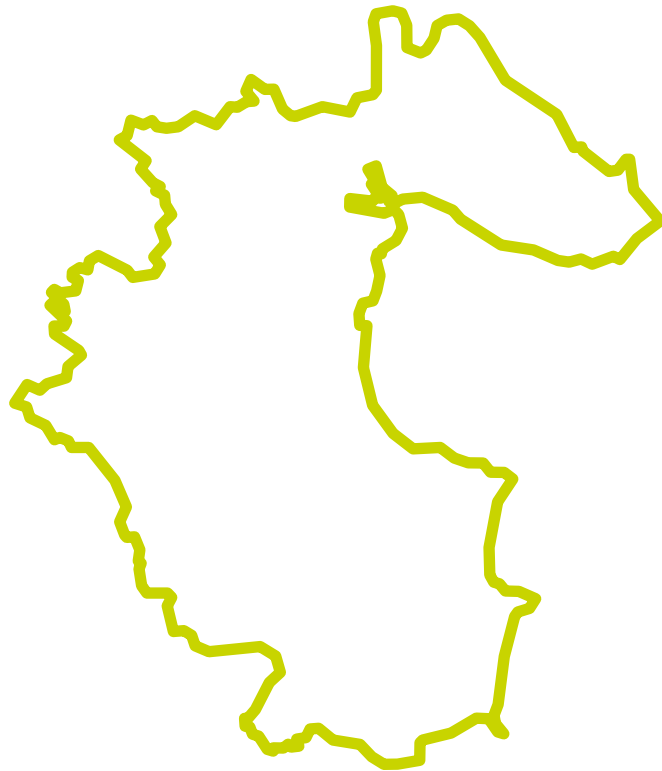
#WalkwayLearning

Fíricí Contae

An Roinn Oideachais
Department of Education

Is é seo an contae is lú in Éirinn de réir achair, a chlúdaíonn díreach 826 ciliméadar cearnach.

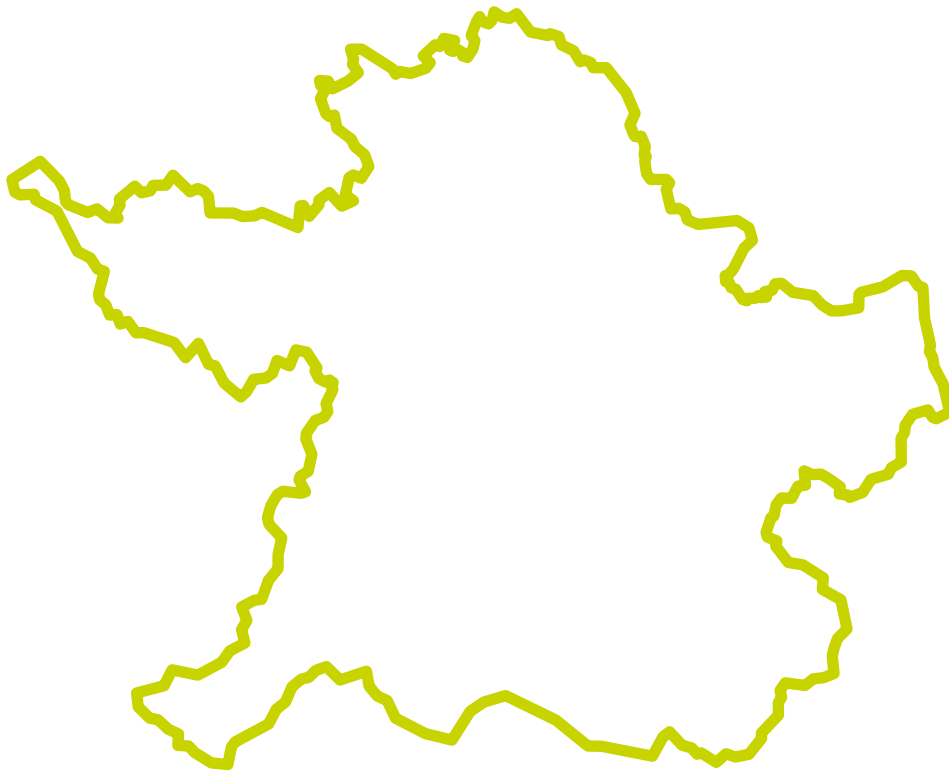
Is í Sliabh Feabhail an bhuaic is airde sa chontae seo, agus í ina seasamh ag 589 méadar. Tá sé mar chuid de Shléibhte Chúil Aodha agus tá radhairc iontacha ar fáil ar Loch Cairlinn agus ar an gceantar máguaird.

Cé go ritheann sé trí Chontae na Mí go príomha, baineann Abhainn na Bóinne leis an gcuid theas den chontae seo freisin.

Tá Foraois Ghleann na bhFiach suite sa chontae seo. Tá sé saibhir i ngnéithe seandálaíochta, ar nós clocha seasta agus seandroichid.

Tá contaetha Bhaile Átha Cliath, Lú, Chill Dara, Uíbh Fhailí, na hIarmhí, an Chabháin, agus Mhuineacháin ina dteorainn leis an gcontae seo.

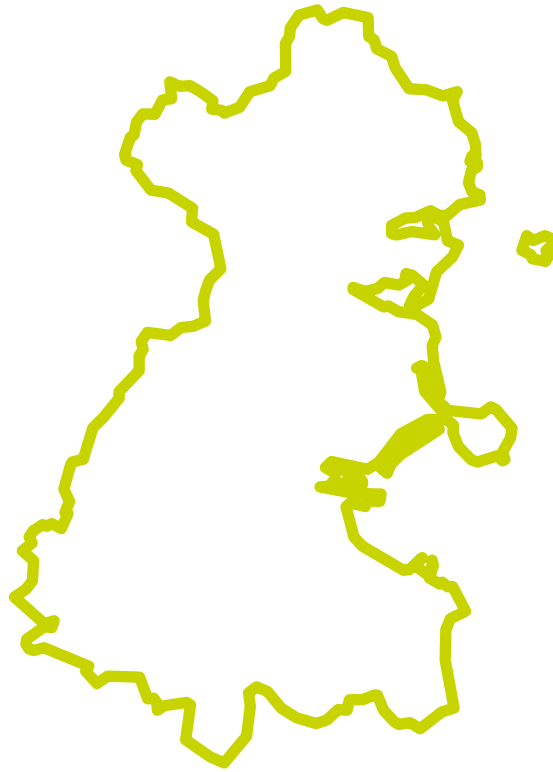
Is é Sliabh na Calliagh an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 276 méadar. Tá an cnoc seo mar chuid de Chnoic Loch Criú agus tá cáil air mar gheall ar a thuamaí pasáiste ársa.

Is ceantar suntasach tíreolaíoch agus stairiúil sa chontae seo é Gleann na Bóinne, ina bhfuil Suíomh Oidhreachta Domhanda UNESCO Bhrú na Bóinne, ina bhfuil tuamaí pasáiste ársa an Bhrú, Chnóbha, agus Dhubha.

Tá cósta cúng ag an gcontae seo feadh Mhuir Éireann, ag síneadh thart ar 12 chiliméadar idir aibhneacha na Bóinne agus Dhealbhna.

Tá an contae seo suite ar chósta thoir na hÉireann.

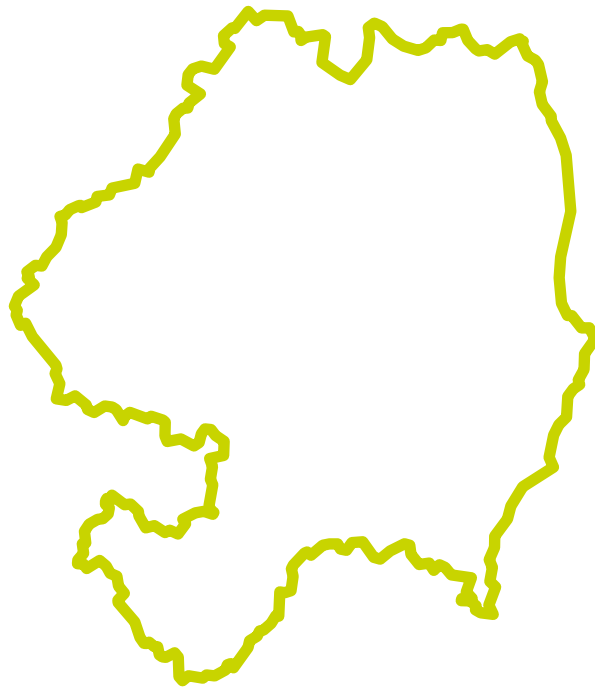
Ritheann Abhainn na Life trí chroílár an chontae seo, ag roinnt na cathrach i dTuaisceart agus i nDeisceart na Cathrach.

Tá Páirc an Fhionnuisce sa chontae seo, ceann de na páirceanna poiblí iata is mó in aon chathair san Eoraip. Clúdaíonn sé thart ar 707 heicteár agus cuimsíonn sé áit chónaithe Uachtarán na hÉireann, Áras an Uachtaráin.

Tá roinnt tránna áille agus ceantair chósta le feiceáil ar chósta an chontae seo, lena n-áirítear Trá Bhaile an Ghainimh agus Trá Bhaile an Dóilín. Tá roinnt cuanta pictiúrtha sa chontae freisin, mar shampla Binn Éadair agus Dún Laoghaire.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuarim is 2,027 ciliméadar cearnach. Fágann sin go bhfuil sé ar an 17ú contae is mó de 32 contae na hÉireann de réir achair.

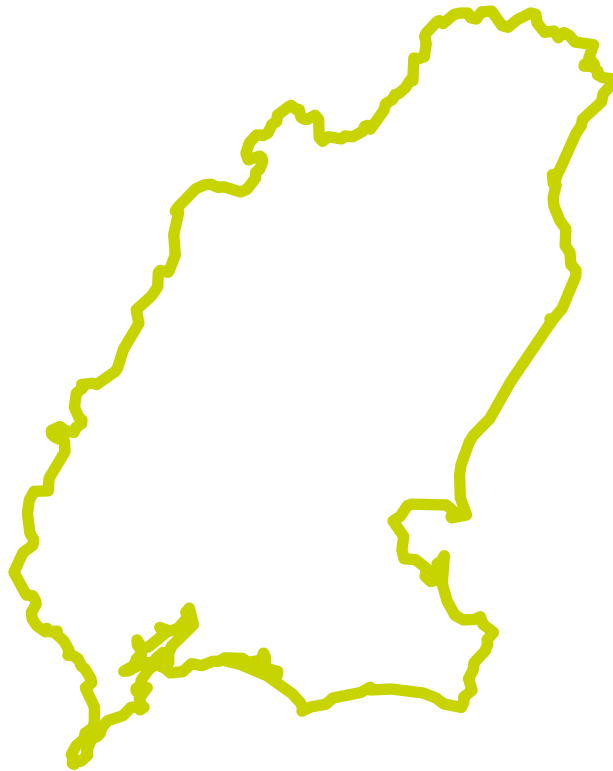
Gleann oighreach sa chontae seo is ea Gleann Dá Loch agus ceann de na nithe nádúrtha is cáiliúla dá bhfuil ann. Tá an suíomh ársa mainistreach a bhunaigh Naomh Caoimhín sa 6ú haois lonnaithe ann agus cuireann sé radharcra álainn ar fáil, lena n-áirítear lochanna, foraoisí, agus cosáin siúil.

Is í Log na Coille an bhinn is airde sa chontae seo, agus í ina seasamh ag 925 méadar. Is ceann scríbe é a bhfuil tóir air ag siúlóirí agus cuireann sé radhairc lánléargais ar fáil ar an gceantar máguaird.

Tá cósta réasúnta gearr ag an gcontae seo de thart ar 64 ciliméadar. Tá an cósta díreach den chuid is mó, le beagán bána nó góilíní réasúnta mór, agus gan aon oileáin amach ón gcósta.

Tá an contae seo suite i gcúinne thoir theas na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 2,353 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an contae is mó ina chúige é.

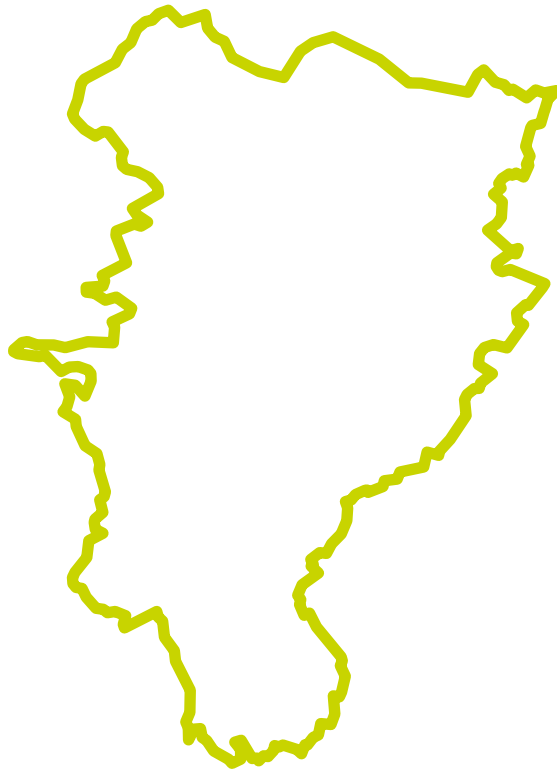
Tá cósta fada ag an gcontae seo feadh Mhuir Éireann, ina bhfuil tránna áille gainmheacha ar nós Trá Churrach Cló, a úsáideadh chun na radhairc thuirlingthe D - Day a scannánú sa scannán "Saving Private Ryan".

Ritheann Abhainn na Sláine tríd an gcontae seo, ag dul isteach sa chontae in aice le Bun Clóidí agus ag sileadh ó dheas chun bualadh le Muir Éireann.

Tá ceann de na tithe solais oibríochta is sine ar domhan, Teach Solais Rinn Duáin, suite sa chontae seo. Téann sé siar go dtí an 5ú haois nuair a lasfadh manaigh rabhcháin chun rabhadh a thabhairt do mhairnéalaigh.

Tá an contae seo suite i Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 1,695 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an 24ú contae is mó de 32 contae na hÉireann é.

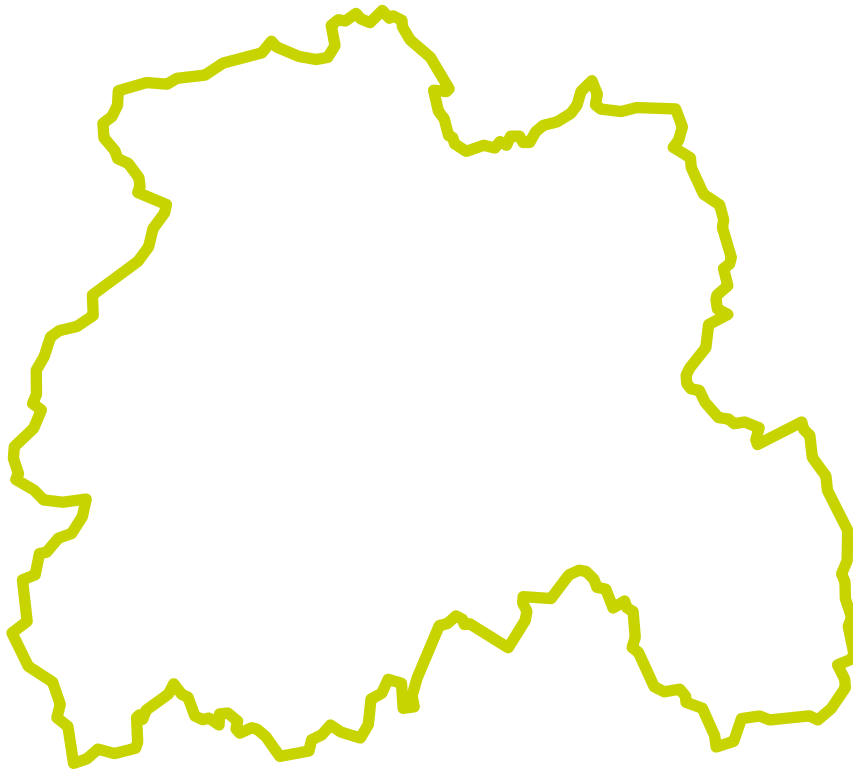
Ritheann trí abhainn mhóra tríd an gcontae seo: an Bhearú, an Life, agus an Bhóinn. Tá na haibhneacha seo suntasach mar gheall ar a dtábhacht stairiúil agus éiceolaíoch.

Is é Cnoc Bhaile Cupid an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 379 méadar. Tá sé suite ar an teorainn le Baile Átha Cliath Theas.

Trasnaíonn an Chanáil Mhór, uiscebhealach tábhachtach a tógadh ag deireadh an 18ú haois, an contae ó Liamhain san oirthear go Ráth Daingean agus Mainistir Eimhín san iarthar. Bhí ról ríthábhachtach aige in iompar earraí agus daoine.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuarim is 1,720 ciliméadar cearnach.

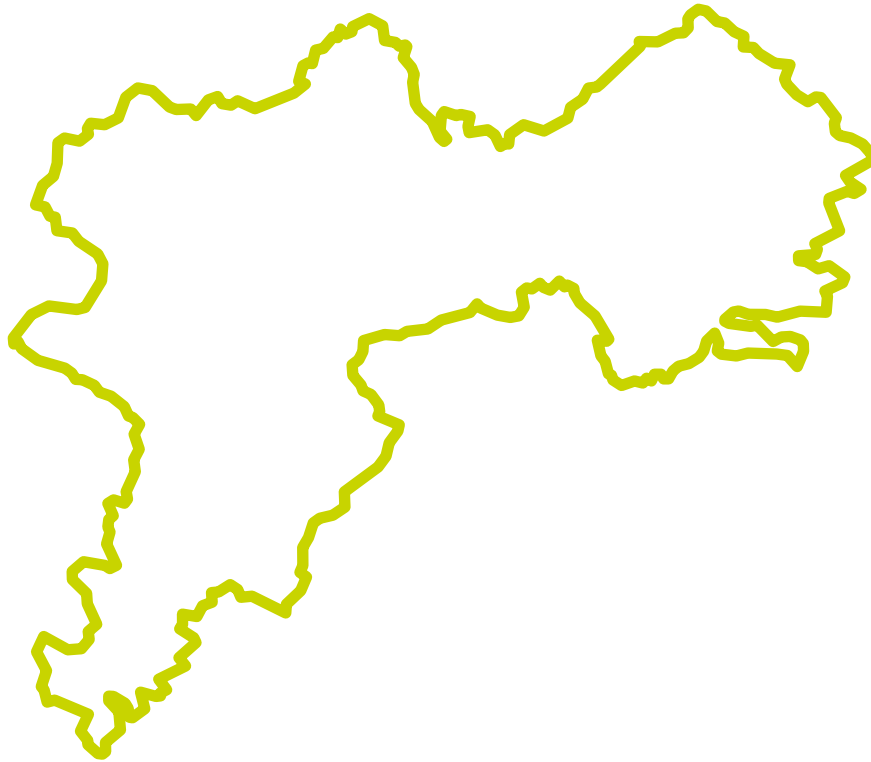
Is é Ard Éireann an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 527 méadar. Tá sé mar chuid de Shléibhte Shliabh Bláith, a théann trasna na teorann idir an contae seo agus Uíbh Fhailí.

Ritheann Abhainn na Bearú, ceann de mhóraibhneacha na hÉireann, tríd an gcontae seo. Tá sé mar chuid de Loingseoireacht na Bearú, sraith canálacha agus aibhneacha a cheanglaíonn an Chanáil Mhór le hAbhainn na Sionainne.

Is cnoc mór le rá sa chontae seo í Carraig Dhún na Móna a bhfuil fothracha caisleáin meánaoisigh le feiceáil ann. Cuireann sé radhairc iontacha ar fáil ar an tuath máguaird agus tá stair shaibhir aige a théann siar go dtí luathaimsir na Críostaíochta.

Tá an contae seo suite i Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 2,001 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an 18ú contae is mó in Éirinn é.

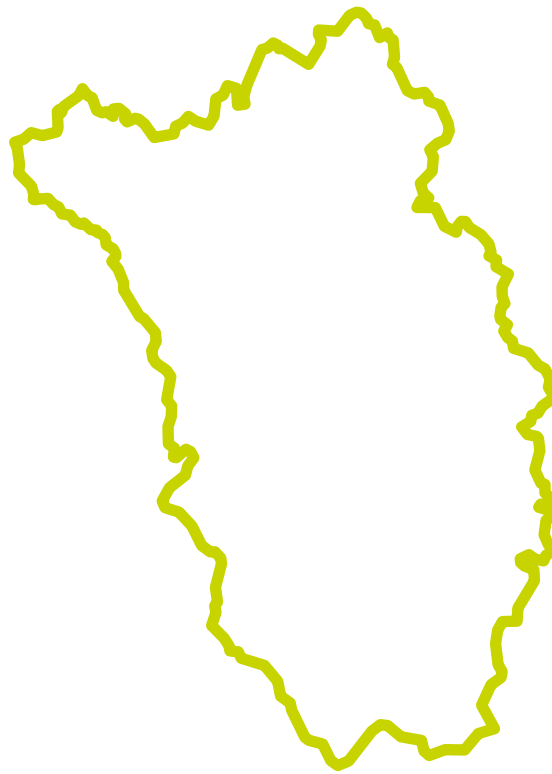
Tá cuid mhór den chontae seo clúdaithe ag Móin Alúine, ceann de na portaigh mhóna is mó in Éirinn. Is ceantar tábhachtach éiceolaíoch é an portach seo agus bhí sé ina fhoinsé mhóna le haghaidh breosla.

Is í Abhainn na Sionainne teorainn thiar an chontae seo. I measc na n-aibhneacha tábhachtacha eile tá an Abhainn Brosna, a ritheann trasna an chontae ó Loch Uail san Iarmhí go Cuan na Sionainne, agus Abhainn na Camchuirte, a ritheann trí Bhiarra.

Tá Sléibhte Shliabh Bláith, a théann trasna na teorann idir an contae seo agus Laois, ina ngné tábhachtach thíreolaíoch. Is é Ard Éireann an pointe is airde sa chontae, agus é ina sheasamh ag 527 méadar.

Tá an contae seo suite i nDeisceart na hÉireann. Tá contaetha Laoise ó thuaidh, Ceatharlach agus Loch Garman thoir, Phort Láirge ó dheas, agus Thiobraid Árann siar ina dteorainn leis.

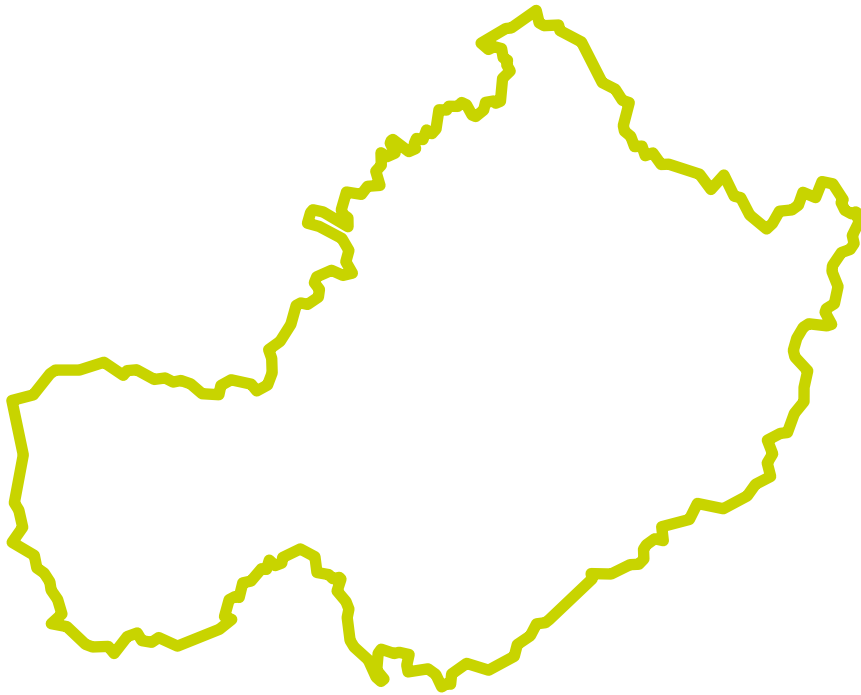
Tá an contae trasnaithe ag trí abhainn mhóra, ar a dtugtar an “Triúr Deirfiúracha”: an Nóra, an Bhearú, agus an tSiúir. Tá ról suntasach ag na haibhneacha seo i dtírdhreach agus éiceolaíocht an chontae.

Is é Cnoc Bhréanainn an pointe is airde sa chontae, atá ina sheasamh ag 515 méadar. Cuireann sé radhairc iontacha ar fáil ar an tuath máguaird agus is áit é a bhfuil tóir air le haghaidh fánaíochta.

Tá tírdhreach tíreolaíoch éagsúil ag an gcontae seo, lena n-áirítear Foirmiú Choillte Corcáin, a théann siar go dtí an luath-thréimhse Charbónmhar. Tá cáil ar an bhfoirmiú seo mar gheall ar a ábhar iontaise saibhir.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuairim is 1,840 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an 20ú contae is mó in Éirinn é de réir achair.

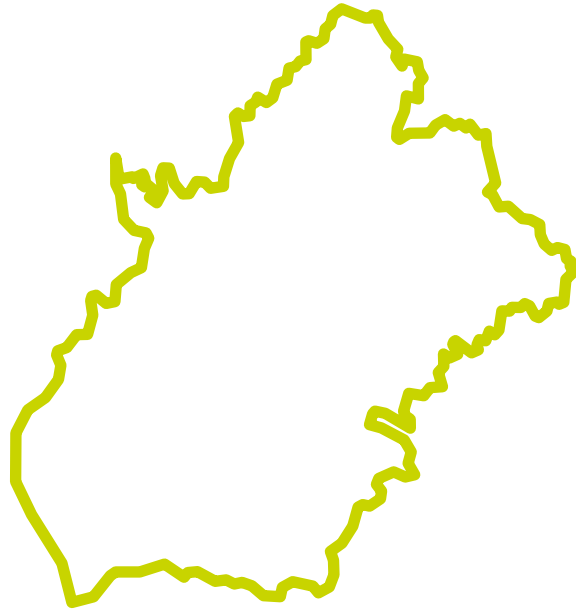
Tá go leor lochanna sa chontae seo, ina measc Loch Ainninn, Loch Uaill, agus Loch Dairbhreach.

Is é Cnoc Mhullach Meáin an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 258 méadar os cionn leibhéal na farraige. Suimiúil go leor, fágann sin go bhfuil sé ar an mbarr contae is ísle in Éirinn.

Tá Cnoc Uisneach suite sa chontae seo agus meastar uaireanta gurb é lárionad tíreolaíoch na hÉireann é. Suíomh searmanais ársa atá ann agus measadh go stairiúil gurb é áit chruinnithe chúig chúige ársa na hÉireann é.

Tá an contae seo suite i Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 1,091 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é ceann de na contaetha is lú in Éirinn é.

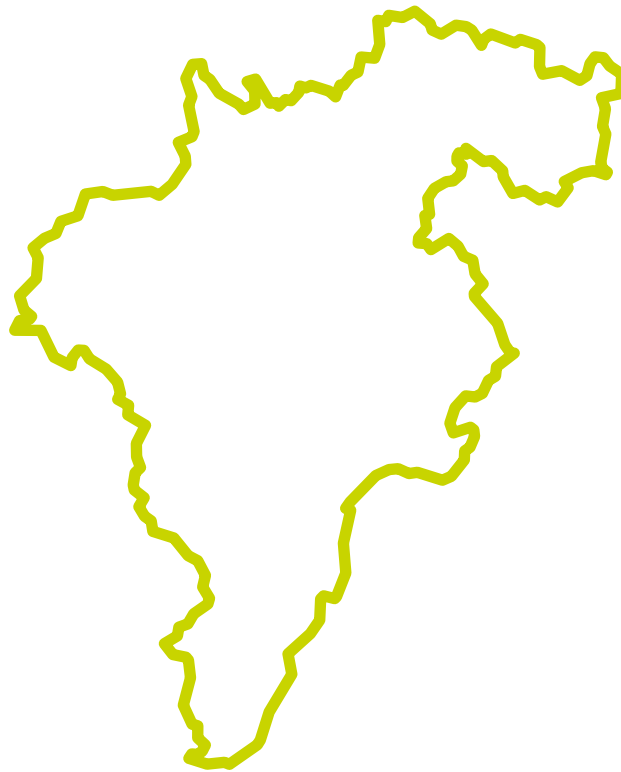
Tá an chuid is mó den chontae seo suite in abhantrach na Sionainne, agus is é Loch Rí cuid mhaith de theorainn thiar an chontae. Siltíonn an chuid thoir thuaidh den chontae i dtreo na hÉirne agus Loch Gabhna.

Is é Carn Clainne Aodha (ar a dtugtar Cnoc Cairn nó Cnoc an Arbhair freisin) an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 278 méadar. Tá sé suite idir Droim Lis agus Béal Átha na Lao.

Tá meascán de thalamh locha, portach, féarach, agus bogach le feiceáil sa chontae. Tá an tríú cuid thuaidh den chontae cnocach, atá mar chuid den chríos droimnín agus Riada Eascrach, cé go bhfuil na codanna ó dheas ina luí gar don talamh le limistéir fairsinge de thalamh portaigh ardaithe.

Tá an contae seo suite in Oirdheisceart na hÉireann. Is é an dara contae is lú in Éirinn é de réir achair.

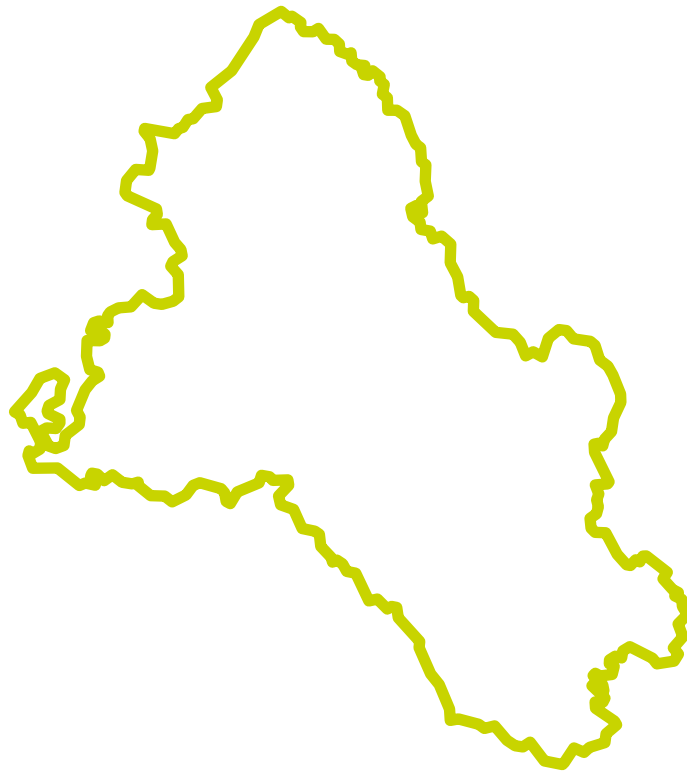
Tá an contae seo talamhiata agus tá cúig chontae ina dteorainn leis: Cill Chainnigh siar, Cill Mhantáin thoir, Loch Garman thoir theas, agus Laois agus Cill Dara ó thuaidh.

Ritheann Abhainn na Bearú, ceann de mhóraibhneacha na hÉireann, tríd an gcontae seo. Is í an dara habhainn is faide in Éirinn í agus soláthraíonn sí radhairc áille agus deiseanna áille do ghníomhaíochtaí uiscebhunaithe.

De ghnáth bíonn tuaisceart an chontae cothrom, cé go bhfuil an t-ionad agus an deisceart tréithrithe ag tonnadh go dtí an topagrafaíocht rollach, ag éirí níos cnocaí de réir a chéile i dtreo an deiscirt agus an oirthir.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuairim is 1,295 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an cúigiú contae is lú i bPoblacht na hÉireann é de réir achair.

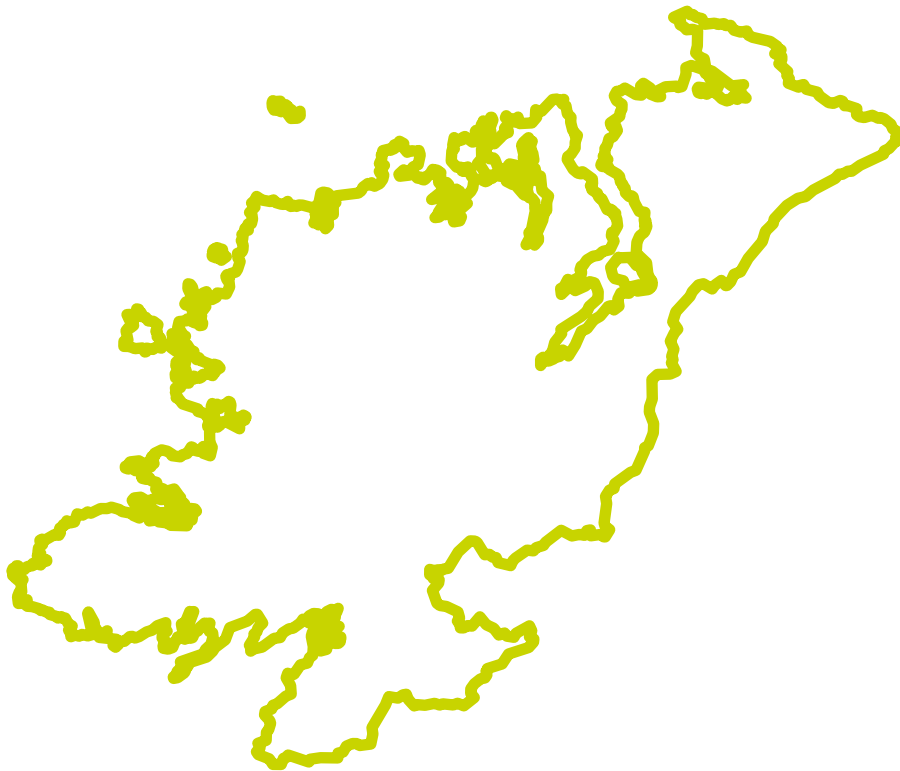
Tá roinnt lochanna sa chontae seo, ina measc Loch Mucnú, Loch Éigis, agus Loch Emy. I measc na n-aibhneacha suntasacha tá Abhainn Átha Féan, an Casán, agus an Abhainn Dhubh Uladh.

Is é Sliabh Beatha an pointe is airde sa chontae seo, a shroicheann airde 373 méadar os cionn leibhéal na farraige.

Tá roinnt foraoisí sa chontae seo, mar shampla Foraois Ros Mór agus Foraois Dhartraí, a thairgeann tírdhreacha áille agus deiseanna áineasa.

Is é an contae seo an contae is mó ó thuaidh in Éirinn.

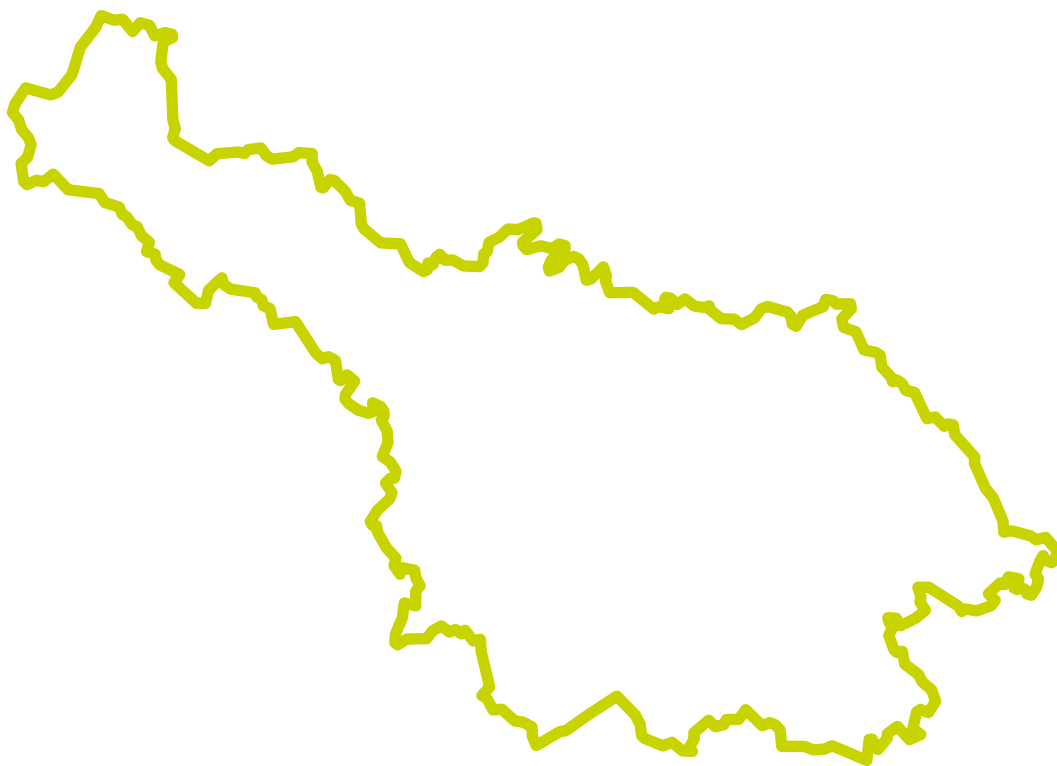
Tá aillte Shliabh Liag sa chontae seo, atá i measc na n-aillte farraige is airde san Eoraip, ina seasamh ag timpeall 601 méadar os cionn leibhéal na farraige.

Is í an Earagail an bhuaic is airde sa chontae seo, a shroicheann airde 751 méadar. Is áit é a bhfuil tóir air ag siúlóirí agus cuireann sé radhairc iontacha ar fáil.

Tá an contae saibhir in uiscebhealaí, le haibhneacha móra cosúil leis an bhFeabhail, an Súilí, agus an Éirne. Is lochanna suntasacha sa réigiún iad Loch Dearg agus Loch Iascaigh chomh maith.

Tá 365 loch ag an gcontae seo, ceann do gach lá den bhliain.

Is é Binn Chuilceach an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 665 méadar agus atá mar chuid de shliabhraon Chuilceach.

Tá an contae tréithrithe ag a thírdhreach droimnín, atá comhdhéanta de chnoic bheaga, chothromaithe déanta ag gníomhaíocht oighreach.

Tá a foinse ag Abhainn na Sionainne, an abhainn is faide in Éirinn, i bPota na Sionainne, linn bheag i mBinn Chuilceach sa chontae seo.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuirim is 1,851 ciliméadar cearnach.

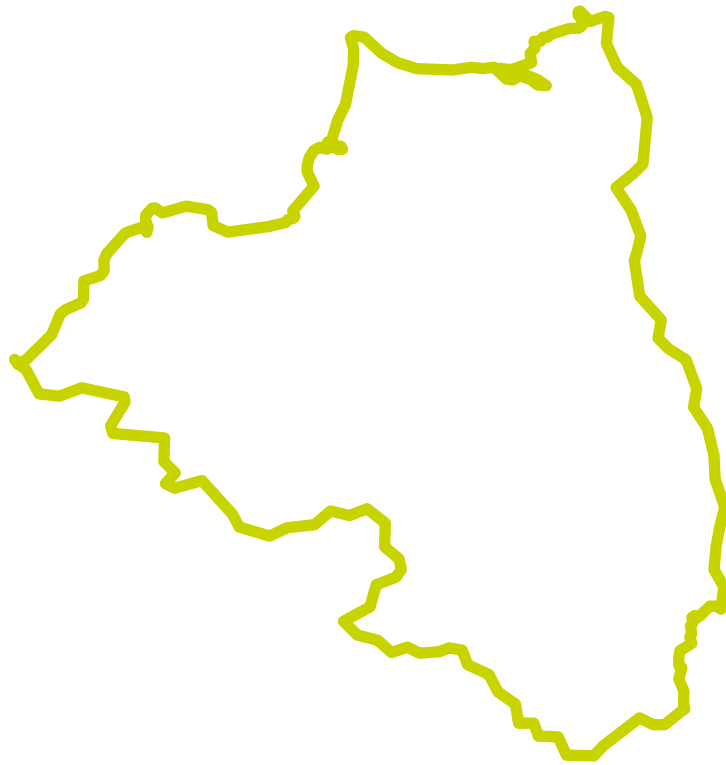
le cuid shuntasach dá chuid talún clúdaithe ag lochanna agus uiscebhealaí.

Tá clú agus cáil ar an gcontae seo mar gheall ar a lochanna, go háirithe Loch Éirne, atá comhdhéanta de dhá loch nasctha, Loch Éirne Uachtarach agus Íochtarach. Tá na lochanna seo lárnach i bhféiniúlacht an chontae agus tá tóir orthu le haghaidh bádóireachta agus iascaireachta.

Is é Binn Chuilceach an pointe is airde sa chontae seo , atá ina sheasamh ag 665 méadar. Tá an sliabh mar chuid de Gheopháirc Fhearann Locha Chuilceach agus tá Clárchosán Chuilceach le feiceáil ann, ar a dtugtar *Staighre i dTreo na bhFlaitheas* freisin.

Clúdaíonn an contae seo atá suite i dtuaisceart na hÉireann achar de thuairim is 2,074 ciliméadar cearnach.

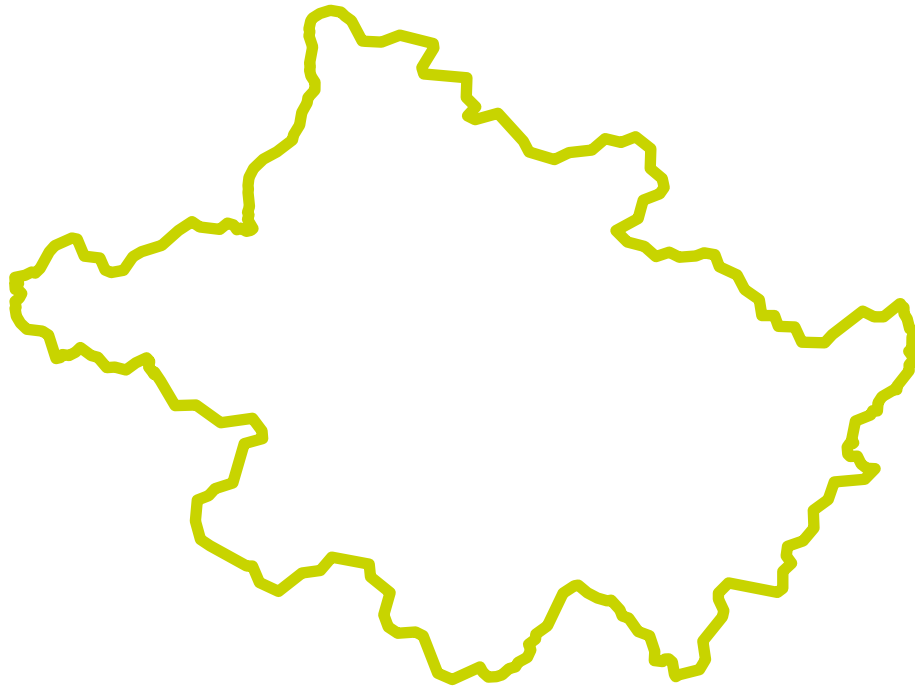
Ritheann Abhainn an Fheabhail tríd an gcontae agus scoilteann sí a cathair ina dhá chuid: Taobh na Cathrach ar an mbruach thiar agus Taobh na hAbhann ar an mbruach thoir.

Cosúil leis an gcuid is mó d'Éirinn, tá aeráid mheasartha mhuirí ag an gcontae seo, arb iad teochtaí éadroma agus báisteach réasúnta ard i rith na bliana na sainairíonna ann.

Tá an t-aon chathair bhallaí atá fágtha go hiomlán slán in Éirinn sa chontae seo, agus tá sí ar cheann de na samplaí is fearr de chathair bhallaí san Eoraip.

Is é seo an contae is mó i dTuaisceart Éireann, a chlúdaíonn achar de thuairim is 3,266 ciliméadar cearnach.

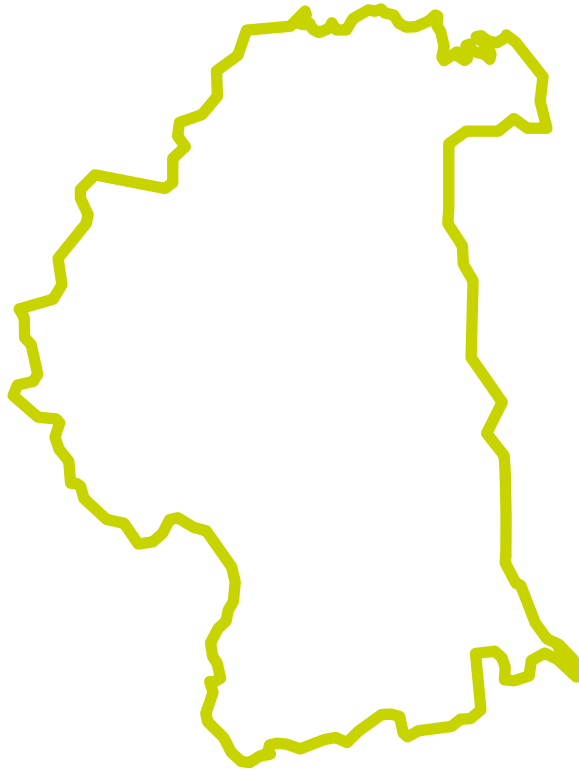
Is é An Samhail an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 678 méadar. Tá sé mar chuid de Shléibhte Speirín.

Tá an contae seo ag roinnt teorann le Loch nEathach, an loch fíoruisce is mó in Oileáin na Breataine. Tá cladach thiar theas an locha laistigh den chontae.

Is suíomh ársa é Ciorcail Chlocha na Beathadh Móra, atá suite in aice leis An Chorr Chríochach sa chontae. Tá seacht gcorcal cloiche, deich sraith cloiche, agus dhá charn déag le feiceáil ann. Creidtear go dtéann sé siar go dtí an Chré-Umhaois agus is láthair shuntasach seandálaíochta é.

Is é an contae seo an ceann is lú de na sé chontae i dTuaisceart Éireann de réir méide, a chlúdaíonn achar 1,327 ciliméadar cearnach. In ainneoin a mhéid bheag, tá daonra de thart ar 194,394 duine ann.

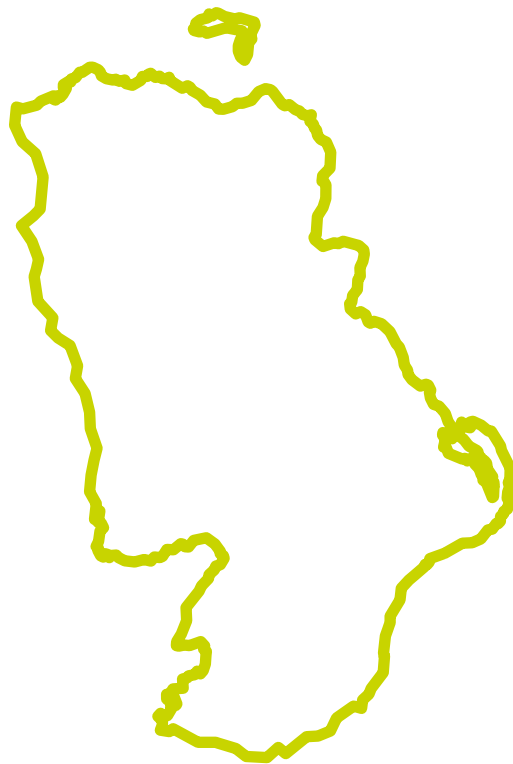
Is é Sliabh gCuillinn an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 573 méadar. Tá an sliabh seo mar chuid den Fháinne Cnoc Shliabh gCuillinn, ceantar ina bhfuil áilleacht nádúrtha den scoth.

Tá an contae ag roinnt teorann le Loch nEathach, an loch fíoruisce is mó in Oileáin na Breataine, atá suite taobh ó thuaidh den chontae.

Tugtar “Contae an Úlloird” ar an gcontae seo mar gheall ar a lán úllord, ar cuid shuntasach iad den gheilleagar áitiúil.

Tá cósta drámatúil sa chontae seo ina bhfuil gnéithe suntasacha ar nós An Bhinn Mhór agus Droichead Rópa Charraig Uí Riada, a thairgeann radhairc iontacha agus eispéireas spleodrach do chuairoteoirí.

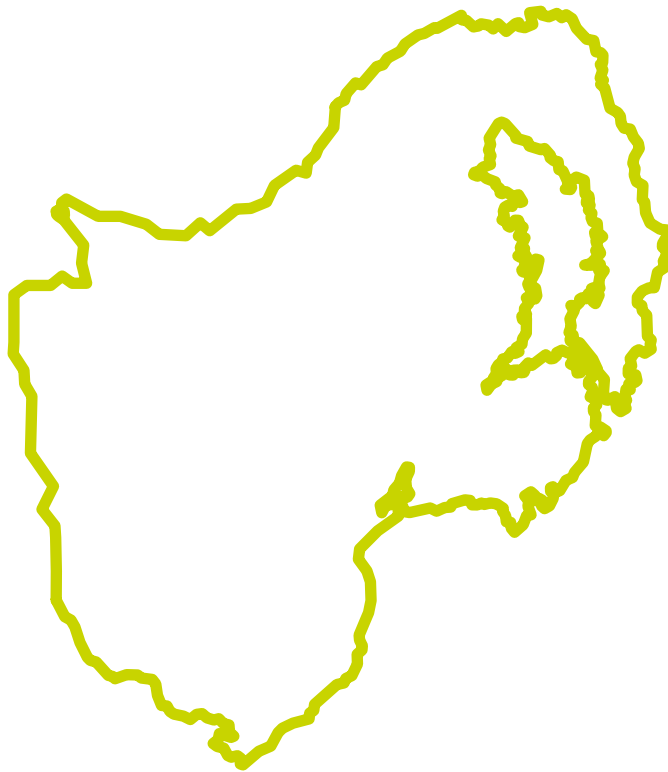
Ritheann An Bhanna, an abhainn is faide i dTuaisceart Éireann tríd an gcontae seo. Téann sé trí Loch nEathach sula leanann sé ar aghaidh lena thuras ó thuaidh go dtí an tAigéan Atlantach.

Tá Clochán an Aifir, Suíomh Oidhreachta Domhanda UNESCO ar cheann de na sainchomharthaí tíre is cáiliúla sa chontae seo. Tá timpeall 40,000 colún basalt comhghlasála ann, déanta ag brúchtadh bolcánach ársa.

Tá cáil ar an gcontae mar gheall ar a naoi gcinn de ghleannta, a thairgeann tírdhreacha iontacha agus a bhfuil tóir orthu le haghaidh fánaíochta agus taiscéalaíochta. I measc na ngleanntán tá Gleann Airne, Gleann na nEan, agus Gleann na hUidhre.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuairim is 2,490 ciliméadar cearnach agus tá daonra de thuairim is 552,261 duine ann.

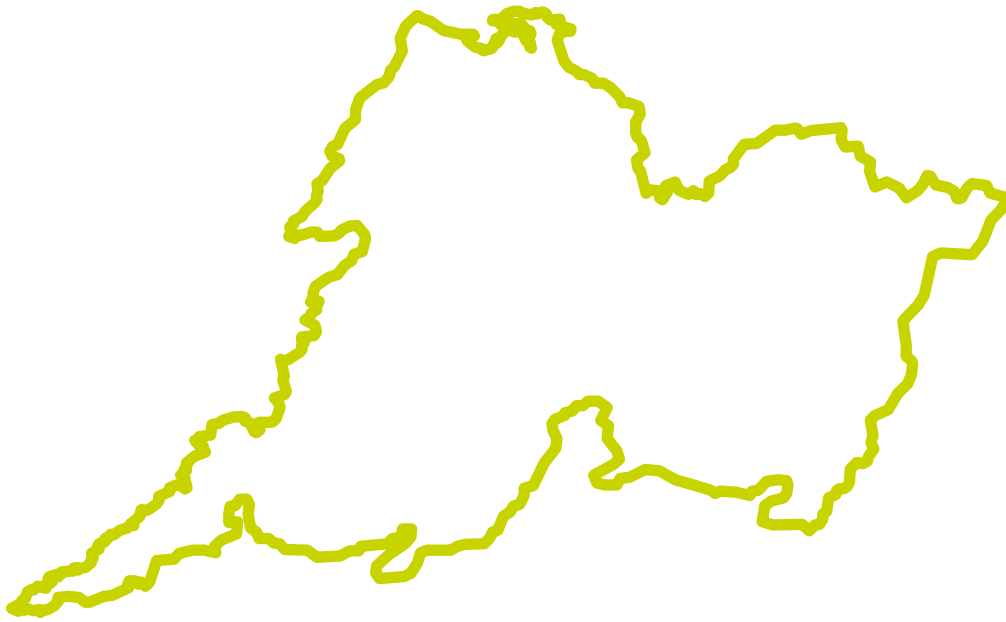
Is é Sliabh Dónairt an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 850 méadar. Tá sé mar chuid de na Beanna Boirche, ceann scríbe a bhfuil tóir air ag siúlóirí agus ag díograiseoirí dúlra.

Tá An Aird agus Leithinis Leath Cathail le feiceáil sa chontae seo. Tá coirp shuntasacha uisce ann freisin, ina measc Loch Cuan, atá ar an loch farraige is mó in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór.

Tá teorainn ag an gcontae seo le Muir Éireann thoir, le contae i gCúige Uladh siar, agus le contae i gCúige Laighean siar ó dheas.

Tá teorainn ag an gcontae seo leis an Aigéan Atlantach siar agus clúdaíonn sé achar de thuairim is 3,450 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an seachtú contae is mó in Éirinn é de réir achair.

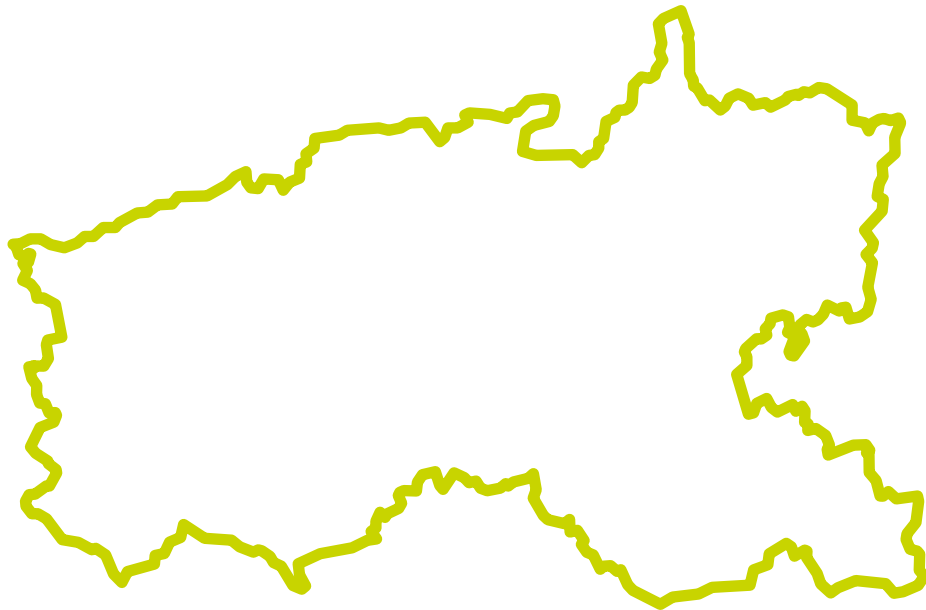
Tá ceann de na tírdhreacha is uathúla in Éirinn sa chontae seo, réigiún karst ar a dtugtar an Bhoirinn. Tá breis is 250 ciliméadar cearnach inti agus tá clú agus cáil uirthi mar gheall ar a tír-raon aolchloiche, a flóra neamhchoitianta, agus a hoidhreacht shaibhir seandálaíochta.

Tá aillte íocónacha sa chontae seo freisin atá ar cheann de na nithe nádúrtha is mó a dtugtar cuairt orthu in Éirinn. Ardaíonn siad go dtí airde 214 méadar ag an bpointe is airde agus síneann siad ar feadh thart ar 14 chiliméadar feadh chósta an Atlantaigh.

Tá roinnt coirp shuntasacha uisce sa chontae seo, ina measc Loch Deirgeirt, atá mar chuid d'Abhainn na Sionainne, an abhainn is faide in Éirinn.

Tá an contae seo suite i nDeisceart na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 2,756 ciliméadar cearnach.

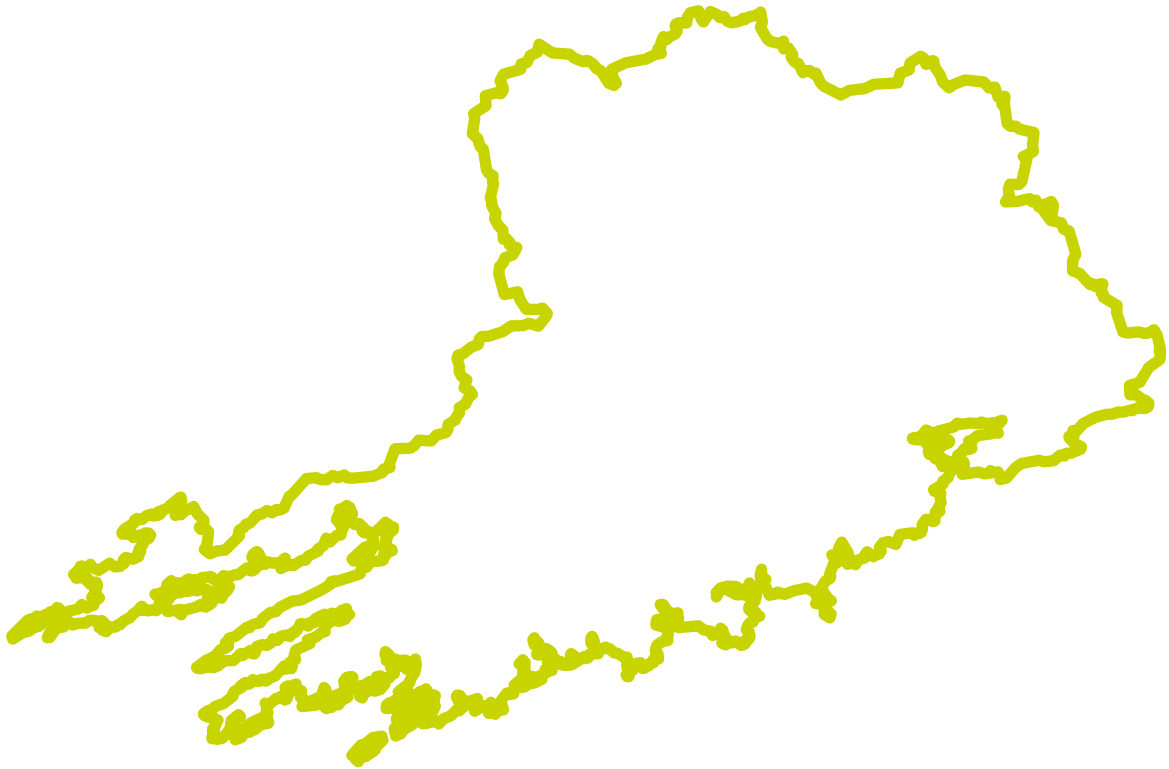
Tá teorainn leis an gcontae siar ó Inbhear na Sionainne, arb é an t-inbhear is faide in Éirinn é. Is ceantar tábhachtach éiceolaíoch é an t-inbhear, ag tacú le héagsúlacht speiceas éan agus beatha na mara

Tá An Sliabh Riabhach, atá suite ar an teorainn idir an contae seo agus Corcaigh, ina ghné thábhachtach thíreolaíoch. Cuireann siad go leor gníomhaíochtaí lasmuigh ar fáil, lena n-áirítear fánaíocht agus rothaíocht sléibhe.

Is loch suntasach sa chontae é Loch Goir, a bhfuil cáil air mar gheall ar a thábhacht seandálaíochta agus stairiúil. Tá an ceantar timpeall an locha a raibh cónaí ann le breis is 6,000 bliain agus tá go leor séadchomharthaí ársa ann.

Is é seo an contae is mó in Éirinn de réir achair talún, a chlúdaíonn tuairim is 7,508 ciliméadar cearnach.

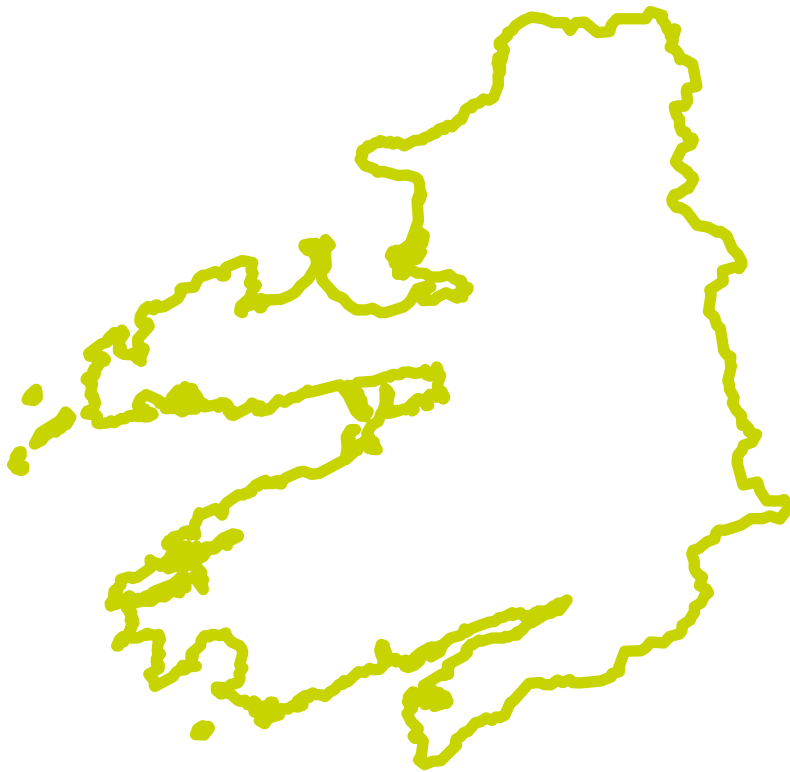
Tá cósta fada garbh ag an gcontae seo feadh an Aigéin Atlantaigh, ina bhfuil go leor bána, leithinsí, agus oileán. Tá a chuan ar cheann de na cuanta nádúrtha is mó ar domhan.

Ritheann Abhainn na Laoi tríd an gcontae seo agus is gné thíreolaíoch shuntasach den chontae í. Roinneann an abhainn ina dhá chainéal, rud a chruthaíonn oileán ar a bhfuil lár na cathrach tógtha.

Tá roinnt sliabhraonta sa chontae, ina measc Cnoic na Seithe agus An Sliabh Riabhach. Is é Cnoc Buí an bhuaic is airde sa chontae, atá ina sheasamh ag 706 méadar.

Tá an contae seo suite in iardheisceart na hÉireann. Is é an cúigiú contae is mó in Éirinn é de réir achair.

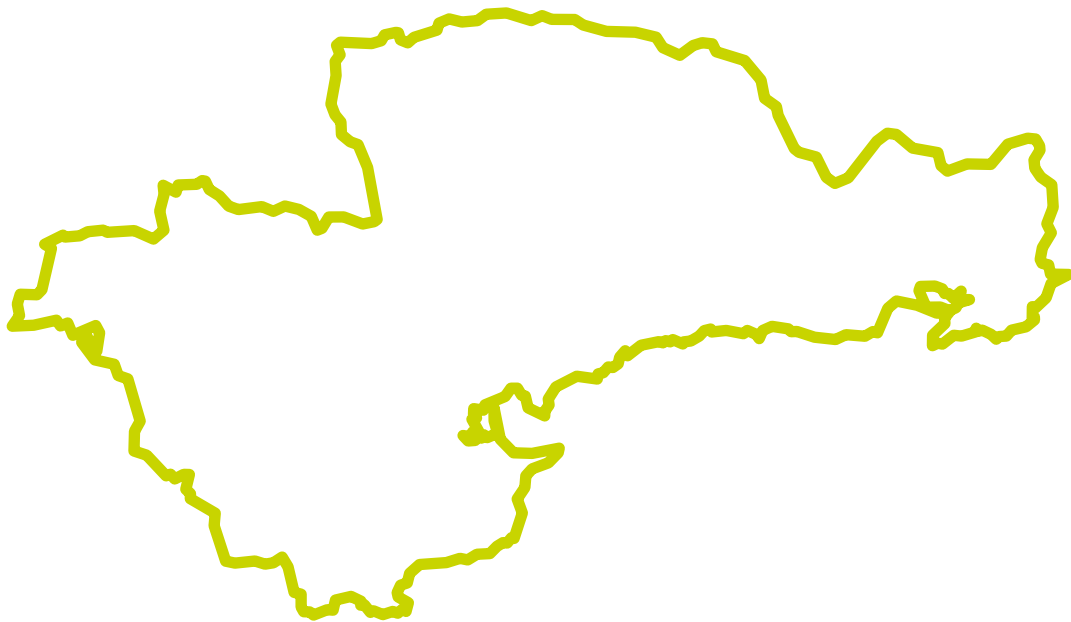
Tá an contae seo ar cheann de na réigiúin is sléibhtiúla in Éirinn. Tá raon Na Cruacha Dubha ann, lena n-áirítear na trí bheanna is airde in Éirinn: Corrán Tuathail (1,038 méadar), Binn Chaorach (1,010 méadar), agus An Chathair (1,001 méadar).

Tá cósta garbh scéimhe ag an gcontae feadh an Aigéin Atlantaigh, ina bhfuil leithinsí cáiliúla ar nós Leithinis an Daingin agus Leithinis Uíbh Ráthaigh.

Tá Oileáin na Sceilge suite amach ó chósta an chontae seo, ina measc Sceilg Mhichíl, Suíomh Oidhreacht Domhanda de chuid UNESCO. Tá clú agus cáil ar an oileán mar gheall ar a mhainistir luath -Chríostaí agus mar shuíomh scannánaíochta do na scannáin *Star Wars*!

Tá an contae seo suite in Oirdheisceart na hÉireann. Clúdaíonn sé achar de thuairim is 1,858 ciliméadar cearnach.

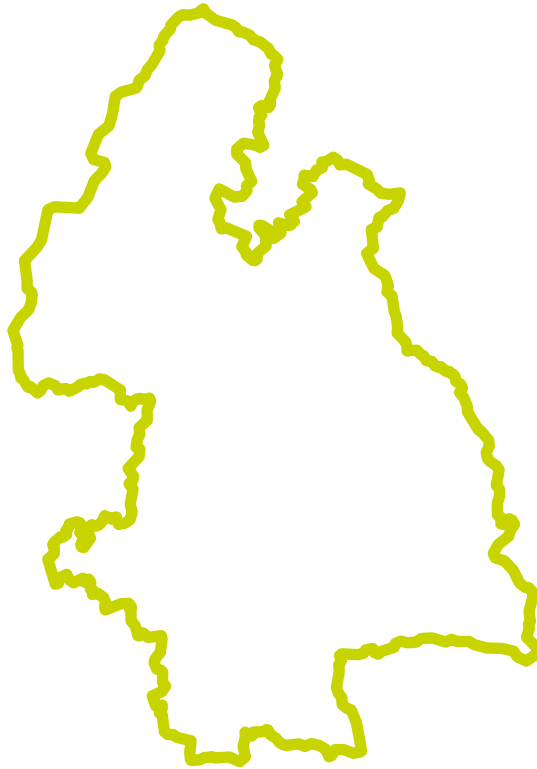
Tá dhá phríomh-shliabhraon ag an gcontae seo: Sléibhte Chnocmhaoldomhnaigh agus Sléibhte an Chomaraigh. Is é Cnoc Mhaoldomhnaigh an pointe is airde sa chontae, atá ina sheasamh ag 794 méadar.

Ritheann An tSiúir, an tríú abhann is faide in Éirinn ag 185 ciliméadar tríd an gcontae seo. Ritheann Dubhuisce na Mumhan, abhainn shuntasach eile, tríd an gcontae freisin.

Tá cósta bolcánach ag an gcontae seo ina bhfuil os cionn 30 trá. Tá stráice mór den chósta seo, ar a dtugtar an Cósta Copair, ainmnithe mar Gheopháirc UNESCO mar gheall ar a thábhacht thíreolaíoch.

Tá an contae seo suite i nDeisceart na hÉireann. Is é an séú contae is mó in Éirinn é de réir achair, a chlúdaíonn tuairim is 4,305 ciliméadar cearnach.

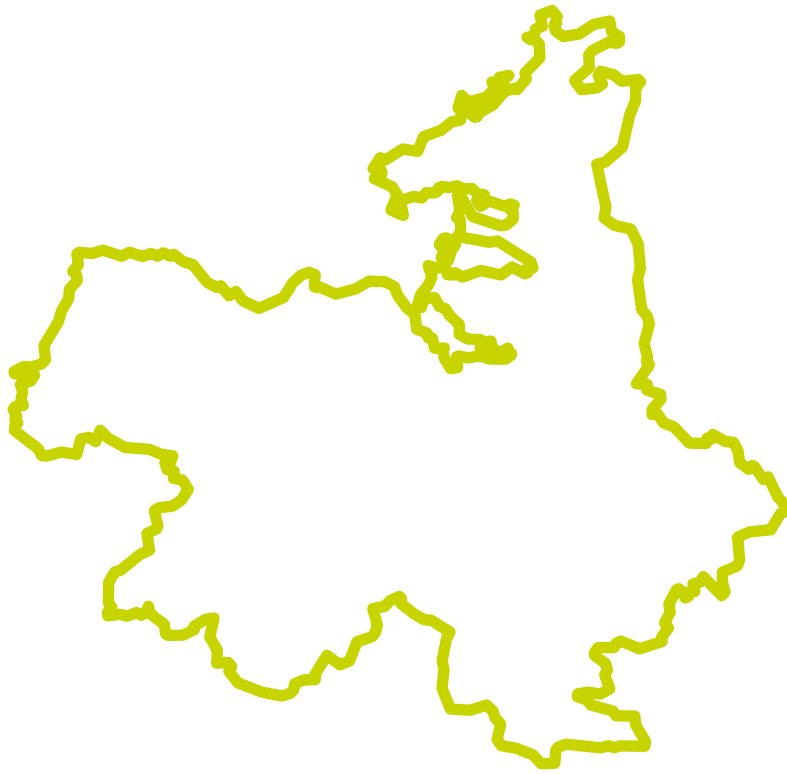
Tá roinnt sliabhraonta sa chontae, ina measc Na Gaibhlte, Sléibhte Chnoc Mhaoldhomhnaigh, Sliabh Ara, agus Sliabh an Airgid. Is é Cnoc Mór na nGaibhlte an bhuaic is airde, atá ina sheasamh ag 918 méadar.

Tá an chuid is mó den chontae draenáilte ag Abhainn na Siúire, a shníonn tríd an gcontae agus isteach san fharraige soir ó Phort Láirge. Tá an chuid thiar thuaidh den chontae draenáilte ag craobh-aibhneacha d'Abhainn na Sionainne, agus tá an chuid thoir draenáilte ag An Fheoir.

Tugtar Machaire na Mumhan ar an gcuid lárnach den chontae, stráice saibhir tréadach talún in abhantrach na Siúire. Tá clú agus cáil ar an gceantar seo mar gheall ar a ithir thorthúil agus a thírdhreach glas méith, rud a fhágann go bhfuil sé oiriúnach don talmhaíocht.

Clúdaíonn an contae seo achar de thuairim is 1,838 ciliméadar cearnach, rud a fhágann gurb é an 22ú contae is mó in Éirinn é de réir achair.

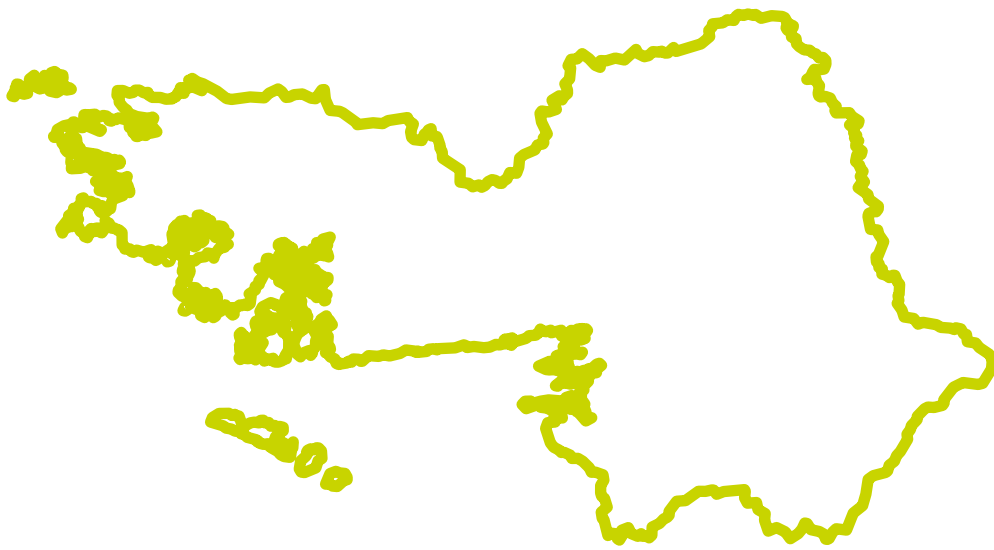
Tá Binn Ghulbain sa chontae seo, ceann de na sainchomharthaí nádúrtha is saineúla in Éirinn. Tá sé ina sheasamh ag 527 méadar agus tá sé mar chuid de Shléibhte Dhartraí.

Tá roinnt lochanna scéimhe sa chontae seo freisin, ina measc Loch Gile, a bhfuil clú agus cáil air mar gheall ar an mbaint atá aige leis an bhfile W.B. Yeats. Tá Abhainn Gharbhóg, a shníonn trí lár an bhaile, le feiceáil sa chontae freisin.

Tá cósta garbh ag an gcontae seo feadh an Aigéin Atlantaigh agus tá cáil air mar gheall ar a thránna áille agus a áiteanna surfála, lena n-áirítear Cnoc na Trá agus Rinn Mhic Thriúin.

Tá an contae seo suite ar chósta thiar na hÉireann. Is é an dara contae is mó in Éirinn é de réir achair, a chlúdaíonn tuairim is 6,149 ciliméadar cearnach.

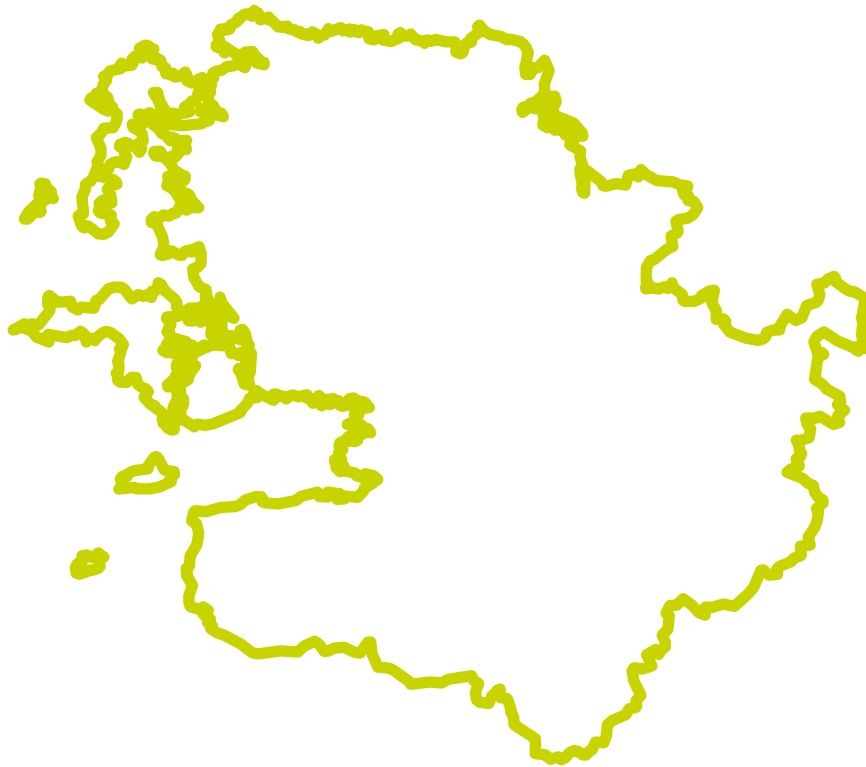
Tá cáil ar réigiún Chonamara, atá suite in iarthar an chontae, mar gheall ar a thírdhreach garbh, a phortaigh, a lochanna, agus a shléibhte. Is gné shuntasach den cheantar seo é sliabhraon an Dá Bhinn Déag.

Tá Loch Coirib, an loch is mó i bPoblacht na hÉireann agus an dara ceann is mó ar oileán na hÉireann suite sa chontae seo. Tá clú agus cáil uirthi mar gheall ar a hiascaireacht agus a háilleacht scéimhe.

Is cuid den chontae seo iad Oileáin Árann, grúpa trí oileán a bhfuil cáil orthu mar gheall ar a n-oidhreacht chultúrtha uathúil agus a dtírdhreacha iontacha. Tá clú agus cáil orthu mar gheall ar a gcosáin aolchloiche agus a ndúnta ársa.

Tá an contae seo suite ar chósta thiar na hÉireann. Is é an tríú contae is mó in Éirinn é de réir achair, a chlúdaíonn tuairim is 5,586 ciliméadar cearnach.

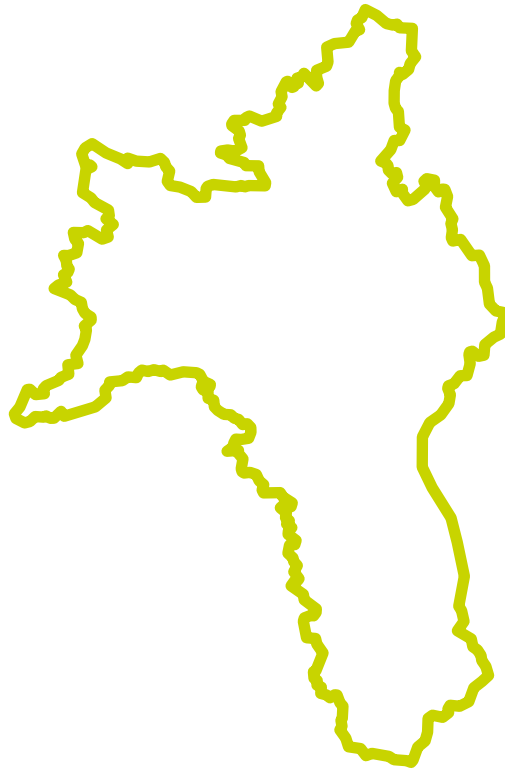
Is é Cnoc Maol Réidh an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 814 méadar. Tá sé mar chuid de Shléibhte Chnoc Maol Réidh, ag tairiscint radhairc iontacha ar an Aigéan Atlantach.

Tá Loch Con agus Loch Measca ar dhá cheann de na lochanna is mó sa chontae seo. Tá cáil ar na lochanna seo mar gheall ar a n-áilleacht nádúrtha agus is suíomhanna coitianta iad le haghaidh iascaireachta agus bádóireachta.

Tá cósta fada garbh ag an gcontae seo feadh an Aigéin Atlantaigh, ina bhfuil go leor bána, leithinsí, agus oileán. Is cuid den chontae seo é Oileán Acla, an t-oileán is mó amach ó chósta na hÉireann.

Is é an contae seo an 11ú contae is mó in Éirinn de réir achair, a chlúdaíonn tuairim is 2,548 ciliméadar cearnach. In ainneoin a mhéid, is é an 26ú contae is mó daonra é, rud a fhágann gurb é ceann de na contaetha is tearc daonra in Éirinn é.

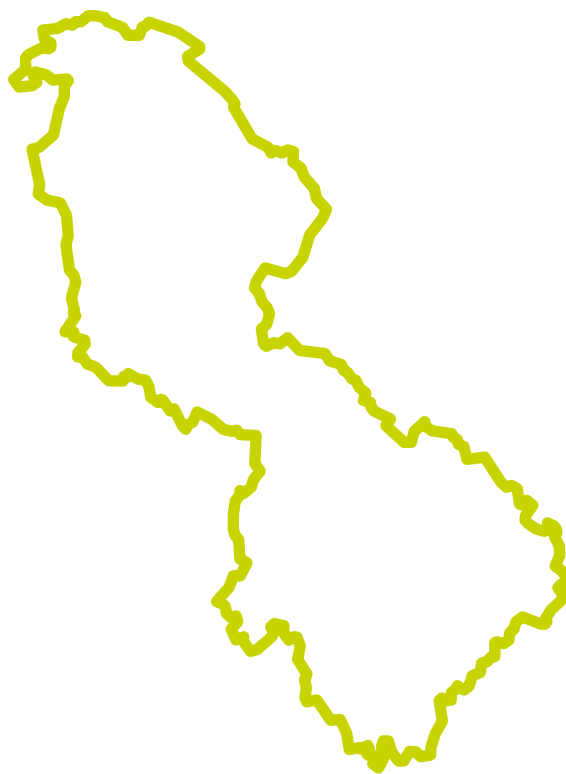
Lonnaithe i dtuaisceart an chontae, tá clú agus cáil ar Loch Cé mar gheall ar a áilleacht scéimhe agus tá 32 oileán ann. Is áit é a bhfuil tóir air le haghaidh gníomhaíochtaí lasmuigh agus taiscéalaíocht stairiúil.

Is é Sailtean an tSagairt an pointe is airde sa chontae seo, atá ina sheasamh ag 428 méadar agus atá suite feadh na teorann thuaidh le Contae Liatroma.

Tá lár tíreolaíoch na hÉireann suite ar chladach thiar Loch Rí, atá i ndeisceart an chontae seo.

Is é seo an contae is lú in iarthar na hÉireann de réir achair agus daonra. Clúdaíonn sé thart ar 1,589 ciliméadar cearnach agus tá daonra de thart ar 35,199 ann.

Tá an cósta is giorra ag an gcontae seo d'aon chontae Éireannach a bhaineann leis an bhfarraige, agus níl ach 4.7 ciliméadar (2.9 míle) de chósta ag an Tulachán.

Tá Loch Aillionn suite i lár an chontae agus roinneann sé é ina dhá réigiún ar leith: an t-iarthuaisceart cnocach sléibhtiúil agus an t-oirdheisceart réasúnta cothrom.

Tá ceann de na nithe nádúrtha is cáiliúla sa chontae, Eas an Ghleanna, suite in aice le Loch an Ghleanna. Rinne W.B. Yeats cáil air ina dhán *An Leanbh Goidte*.

Freagraí Fíricí Contae

Laighin

1. Lú
2. An Mhí
3. Baile Átha Cliath
4. Cill Mhantáin
5. Loch Garman
6. Cill Dara
7. Laois
8. Uíbh Fhailí
9. Cill Chainnigh
10. An Iarmhí
11. An Longfort
12. Ceatharlach

An Mhumhain

22. An Clár
23. Luimneach
24. Corcaigh
25. Ciarraí
26. Port Láirge
27. Tiobraid Árann

Cúige Uladh

13. Muineachán
14. Dún na nGall
15. An Cabhán
16. Fear Manach
17. Doire
18. Tír Eoghain
19. Ard Mhacha
20. Aontroim
21. An Dúin

Connachta

28. Sligeach
29. Gaillimh
30. Maigh Eo
31. Ros Comáin
32. Liatroim